

Kaljukotkas

staadiumisse on arenenud vaid väike osa soost -

Emajõe Suursoos on esindatud kõik kolm soo arenguastet. Silmatorkav on laiuvate tarnamättaliste madalsoo alade osakaal - ligi 61%. Kidurate sookas- kede ja turbasamblamätastel kasvavate jõhvikate- ga siirdesood on soostikust 31%. Emajõe Suursoo jõhvikarohkus on ammu tuntud. Kõrgsoo ehk raba

kus leidub ka vägevaid põlispuid.

Peipsi järvest ja Emajõest vaid meetri või paari võrra kõrgem soopind võib veetaseme tõustes olla kuni 18 000 ha ulatuses üle ujutatud, nii et näha on vaid kõrgemad soosaared ja kumer Meerapalu raba. Erineva kuju ja suurusega soosaari leidub soostikus üle 80. Varem sageli talumaadena kasutatud soo- saared on praeguseks kattunud eriliimelise metsaga,

kus leidub ka vägevaid põlispuid.

kus leidub ka vägevaid põlispuid.

suhteliselt noor puisraba Meerapalu raba, mis moo- dustab soostikust 8%.

Elustik

liikidele.

Soid eraldavad jõed ühendavad omavahel mitmeid järvi. Kokku on kaitsealal 8 järve kogupindalalaga 655 ha. Suurimad neist on Koosa, Kalli ja Leegu. Tumedaveelised järved on enamasti vaid poole- teisemeetrise sügavusega ja taimestikurohked, olles väga head kudemis- ja kasvukohad paljudele kala- liikidele.

Soosaar siirdesoo

Emajõe Suursoo märgala

maastikuga.

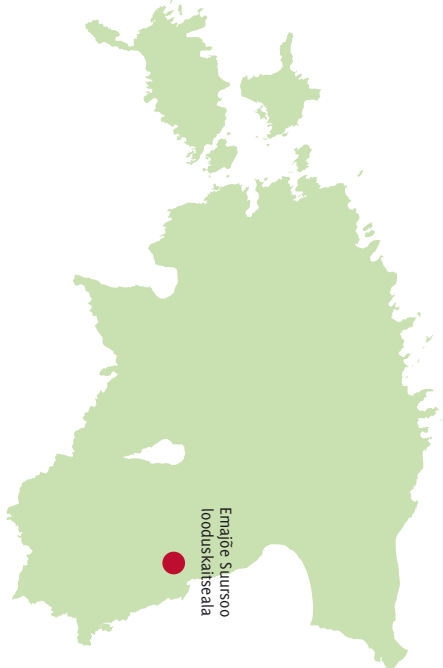
Emajõe alamjooksul Tartumaa idaosas asub Eestis ainulaadne deltasoostik, mis kannab nime Emajõe Suursoo. Soostik laiub ligemale 200 km² alal viie valla territooriumil. Soostumise põhjuseks on siin maakerkest tingitud Peipsi järve vete pikaajaline aeglane valgumine Emajõe suudmealade mineraal- maadele. Soolaamasid eraldab Emajõgi oma lisa- ja harujõgedega (Ahja, Koosa, Kargaja, Kalli, Kaevandu jt). Emajõe vasakule kaldale jääv soostiku põhjaosa Varnja, Kargaja ja Surnusooga on suhteliselt tasane ja lage. Soostiku lõunaosa Suursoo, Jõmmsoo, Pedaspää soo ja Meerapalu rabaga jõe paremal kaldal on palju soosaarte tõttu vaheldusrikkama maastikuga.

Külastajale

Vahetult Emajõe kaldal Kavastu küla läheduses asub RMK Emajõe Suursoo looduskeskus. Keskusele on hea ligipääs nii maad- kui vettipidi ning selle hoone alalugu tuletab meelde Emajõe rolli laevatatava jõena. 14. saj. lõpus rajati samale kohale Tartu piiskoplinnuse kaitseks Varbeki ehk Uus-Kastre linnus. Kindlus tegutses vahelduva eduga kuni 1704.a. Põhjasõjaaegse joelahinguni. 18. saj. lõpus ehitati kindluse varemetest üles kõrts, mida kutsuti rahvasuus Kantsi kõrtsiks. Kõrts tegutses umbes 1920dateni, hiljem jäi hoone lagunema. 2001.a. alustati kõrtsi varemetele kaitseala keskuse rajamist. 2004.a. sügisel valminud ja praeguseks RMK Emajõe Suursoo looduskusena tegutsevas hoones tutvustatakse märgalade väärtusi, vilakse läbi loodushariduslikke tegevusi ning seal tegutseb RMK teabepunkt. Hoone kõrval asub kiigepiats ning lõkke- ja telkimiskoht.

Looduskeskuse juurest algab Emajõe kalda loodust tutvustav õpperada. Rada teeb tiiru jõeäärsel lam- nil, tarnamättalisel madalsoo heinamaal ning toob sookaasikust vana taliteed mööda tagasi jõe äärde. Õpperada on 3 km pikk, osaliselt laudtee ja osaliselt hakkepuidukattega. Raja ääres on ka puhkekohad ning väike vaatluspiatvorm.

Peipsil peatuivate rändlindude vaatlemiseks on Pedaspää lahe äärde püstitatud 8 m kõrgune vaat- lustorn. Selleni pääseb Meerapalu külast Viivis- saarde viivat teed mööda. Viivissaare külas asub lõkke- ja telkimisplats. Kaitsealal on mõeldud ka veeliiklejale - Emajõe ääres on varjualuse ja lõkkeplatsiga puhkekohad Koosa jõe alguses ja Otissaarel.

Kaitseala valitseja:

Keskkonnameti Jõgeva-Tartu regioon
Aleksandri tn 14, 51004 Tartu
tel 730 2240

e-klri: tartu@keskkonnamet.ee

Kaitseala külastuse korraldaja:

RMK loodushoiu osakond
Tooma küla, Jõgeva vald,
48432 Jõgevamaa
tel 6767 998
www.rmk.ee

RMK Emajõe-Suursoo
looduskeskus ja teabepunkt
Kavastu küla, Luunja vald,
62204 Tartumaa
tel 6767 999
emajõe-suursoo.looduskeskus@rmk.ee

NBI Kui näed looduse või kultu-
suse objektide kahjustamist, teavita sellest
keskkonnainspektsiooni tel 1313

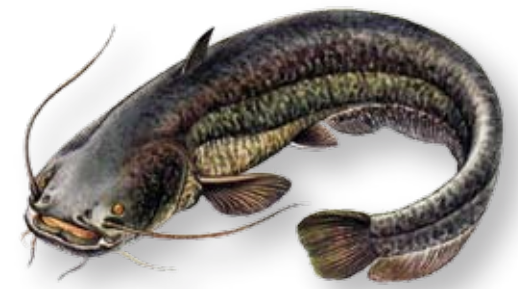
Trüklise koostaja: Elio Raspe
Foto: Jaanus Järva
© Keskkonnamet 2009

EMAJÕE SUURSOO

looduskaitseala

Eesti suurim mageveekala säga on looduskaitse all

Kaitsealal külastaja meelepea:

- Lubatud on korjata marju, seeni ja muid metsaande
- Telkida ja lõket teha võib ainult selleks ettevalmistatud ja tähistatud kohtades
- Mootorpaadiga võib sõita jõgedel ning Koosa ja Kalli järvel, mootorita ujuv vahendiga võib sõita kõikidel jõgedel ja järvedel
- Paadiga sõites kanna päästevesti, arvesta teiste liiklejatega ja randudes ära kahjusta kallast
- Kalapüügil kehtivad lisaks tavapärastele piirangutele tähtajalised püügikeelud Emajõe suudmes kuni Koosa jõe alguseni 1. maist 15. juunini ning Koosa, Kargaja, Agali, Kalli ja Kaevandu jões, Leegu järve ning Kalli jõge ühendavas kanalis ja Ahja jõe suudmest kuni Lääniste Ahijärveni, Lääniste Ahijärves, Võngjärves, Koosa järves, Kalli ja Leegu järves 1. maist 25. maini
- Jalgratta ja mootorsõidukiga väljaspool teid ja parklaid sõita ei tohi
- Koeraga liikudes hoia ta rihma otsas
- Oma prügi võta lahkudes kaasa
- Looduses vaikselt käies kuuled ja näed rohkem
- Kui märkad looduses rikkumist, helista numbril 1313

Õitsev jõhvikas

